

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1985/42

KARAR NO : 1985/66

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber,1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b.maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Cemal Akın,Vedat Erdal,İbrahim Kalebayır

O L A Y : Sanıkların 4.12.1979 günü,siyasal-ideolojik görüş ayrılığı

nedeni ile Türkiye İşçi Köylü Partisi Mersin İl Başkanı olan müşteki Fatih Atıllayı önce taş ve yumrukla vurarak,sonra içlerinden sanık Cemal Akın'ın silahla ateş ederek yaralayıp öldürmeye teşebbüs ettikleri ileri sürülerek sanıklardan Cemal Akın'ın TCK'nun 448.,62. ve 6136 sayılı Yasa'nın 13. ve sanıklar Ali Kenan Alev,Vedat Erdal ve İbrahim Kalebayır'ın TCK'nun 448.,62.,65/3,maddeleri ile tecziyeleri istemi ile Mersin C. Savcılığı'nın 10.1.1980 gün,4 sayılı iddianamesi ile haklarında kamu davası açılmıştır.

Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi,12.6.1980 gününde,1980/15-192 sayı ile;sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Bu karar,C.Savcısı ve sanıklardan Cemal Akın taraflarından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 1.Ceza Dairesi'nin 22.12.1980 gün,4879-5251 sayılı ilâmı ile onanmıştır.

Bu karar gereği olarak dosya Adli Yargı yerince Adana Sıkıyönetim Komutanlığına gönderilmiş ve adı geçen komutanlıkça 13.2.1981 gün,426 sayılı yazı ile davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülmesinin uygun görülmediği belirterek dosya Mersin C.Savcılığına hade etmiştir.

Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi,Dosyayı yeniden esasa kaydederek duruşmaya devam etmiş ve 1.3.1983 gününde,esas 1981/37,karar 1983/26 sayı ile; sanıklardan Cemal Akın'ın öldürmeye teşebbüs ve memnu silah bulundurmaktan suçlarından ve sanıklar Vedat Erdal ile İbrahim Kalebayır'ın kavgada yaralamaya el uzatmak suçundan mahkumiyetlerine ve sanıklardan Ali Kenan Alev yeniden sorguya çekilemediğinden kamu davasının geçici olarak durmasına ve hakkındaki davanın tefriki ile yeniden esasa kaydedilmesine ve sanığın aranmasına karar vermiştir.

Bu karar sadece sanıklardan Cemal Akın tarafından temyiz edilmiş ve Yargıtay 1.Ceza Dairesi 9.2.1984 gününde, esas 1983/4222, karar 1984/521 sayı ile; (Sıkıyönetim Kanununun 13.maddesi gereğince sıkıyönetim komutanlığının görüşü alınmadan görevsizlik kararı verilerek dairemizce onanmış ve sıkıyönetim komutanlığınca davanın umumi mahkemede görülmesi istenmiş ve mahkemenin görevsizlik kararı kaldırılmadan hüküm kurulmuş bulunduğu evvel emirde tashihi kararlar dairemizin onama kararının kaldırılması için dosyanın C.Başsavcılığı'na tevdiine) karar vermiştir.

Yargıtay C.Başsavcılığı'nın karar düzeltme istemi üzerine, Yargıtay 1.Ceza Dairesi 10.4.1984 gününde, 1434-1559 sayı ile; (1- Mahalli mahkemece sıkıyönetim kanununun 13.maddesi gereğince sıkıyönetim komutanlığının düşüncesi alınmadan 12.6.1980 tarih ve 15-192 sayılı hüküm ile görevsizlik kararı verilmesi, 2- Görevsizlik kararı kaldırılmadan davayı kabul ile hüküm kurulması, 3- Sübut delillerinden olan mağdura ait raporlar ve emanet makbuzunun duruşmada okutturularak sanıktan ne diyeceğinin sorulmaması, usule aykırı ve sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görüldüğünden sair cihetler incelenmeksizin görevsizlik kararı ile mahkumiyet hükmünün bozulmasına) karar vermiştir.

Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi, 18.12.1984 gününde, 1984/99-173 sayı ile; bozmaya uyarak sanıklar Cemal Akın, Vedat Erdal ve İbrahim Kalebayır haklarında görevsizlik kararı vermiştir.

Adana-K.Maraş-G.Antep-Adıyaman-Hatay ve İçel İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, 13.2.1985 gününde, 1985/3-34 sayı ile; Adana Sıkıyönetim Komutanlığı'nın davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülmesinin uygun bulunmadığı şeklindeki yazısı ile 1402 sayılı Yasa'nın 13.maddesindeki yetkisini kullandığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş ve dosya Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 13.3.1985 gün, 6-3 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Mebrure Gözdemir, A.Mazhar Akman, A.Cemal Göğüş, Necati Karakış, Yavuz T. Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 25.3.1985 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Sezai Aydınalp'in Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar Mersin ilini de kapsamına alarak bütün yurttta 12.9.1980 günü ilan olunan sıkıyönetimden üç aydan önce 4.12.1979 günü işlenmiştir.

Bu suçlar siyasal-ideolojik görüş ayrılığından kaynaklandığından sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Dava konusu suçların 1402 sayılı Yasa'nın 13/a. maddesindeki üç aylık süre dışında işlenmesine ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suç ile genel ve ortak amaç içerisinde örgütsel ve organik bağlantılı olarak işlendiği hususunda dosyada somut kanıt bulunmamasına göre, anılan maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulu da gerçekleşmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Biran için olayda 1402 sayılı Yasa'nın 13/b. maddesindeki bağlantı koşulunun varlığı kabul edilerek davanın görülmesinin sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine girebileceği düşünülse dahi, bu taktirde de sıkıyönetim komutanınca davanın Adli Yargı yerinde görülmesi hususunda 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde belirtilen yetkinin kullanılmış olmasına göre da davanın yine Adli Yargı yerinde görülmesi gerekecektir.

Ancak Mersin 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 1.3.1983 gününde, 1981/37-1983/26 sayı ile sanıklardan Vedat Erdal ile İbrahim Kalebayırⁱⁿ kavgada yaralıya el uzatma suçundan ötürü mahkumiyetlerine karar vermiş ve bu karar tafaflarca temyiz edilmeyerek kesinleşmiş olmasına göre, bu iki sanıkla ilgili kazanılmış haklar yeniden yapılacak yargılamada Adli Yargı yerince gözönünde tutulacaktır.

Bu nedenlerle Mersin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 18.12.1984 günlü, 1984/99-173 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir.

S O N U Ç : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Mersin 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 18.12.1984 günlü, 1984/99-173 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına ve ancak Adli Yargı yerince sanıklardan Vedat Erdal ve İbrahim Kalebayır haklarında verilen mahkumiyet kararları taraflarca temyiz edilmemekle kesinleştiği cihetle bu iki sanıkla ilgili kazanılmış hakların Adli Yargı yerinde yeniden yapılacak yargılamada saklı tutularak davanın karara bağlanması gerektiğine 25.3.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Mebrure Gözdemir

Üye

A. Mazhar Akman

Üye

A. Cemal Göğüs

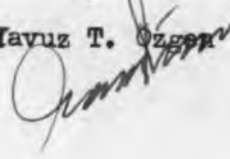
Üye

Necati Karakış

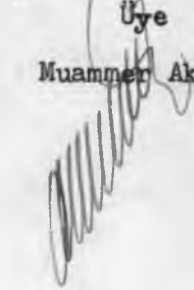
Üye

Yavuz T. Özgen

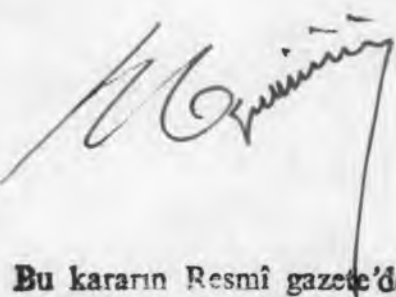

Üye

Muammer Aksüt

6/T.

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan